

Posudek oponenta diplomové práce

Autor diplomové práce: **Martin Beneš**
Název diplomové práce: **Institut osvojení nejen ve světle rekodifikace soukromého práva**
Oponent diplomové práce: **JUDr. Kristýna Spurná**

Diplomová práce byla v souladu s pokynem děkana č. 23D/2011 ze dne 2. 8. 2011, kterým se stanoví postup při ověřování originalnosti vysokoškolské kvalifikační práce, prověřena antiplagiátorským programem THESES, který nevykázal shodu diplomové práce s jinými díly.

Autor předložil diplomovou práci, v níž využil stávající situaci v právním řádu České republiky spojenou s rekodifikací soukromého práva a porovnal právní úpravu institutu osvojení účinnou do roku 2013 a právní úpravu obsaženou v tzv. novém občanském zákoníku. Nutno konstatovat, že práce je kompilátem, čemuž odpovídá i rozsáhlý poznámkový aparát, ale jde o kompilát velmi zdařilý.

Diplomová práce je zpracována na 78 stranách, splňuje tedy stanovený rozsah. Z formálního hlediska je práce na průměrné úrovni, obsahuje přiměřené množství překlepů (např. str. 24 – taková právní vztah, str. 48 – obsaženy v evidence, str. 49 – taková vztah, str. 52 – jsou chránění nezletilí rodiče), či chyb v interpunkci (např. str. 9, 16, 19, 33, 83), které mohly být odstraněny pečlivější korekturou. Pro lepší přehlednost a orientaci v textu by bylo vhodnější odlišit označení kapitol, podkapitol a dalších oddílů např. různou velikostí písma, kurzívou apod. Nepříliš šťastným se oponentce jeví i označení odstavců písmenou (např. oddíly 3.1.3.1, 3,1.3.2 a další). Autor se tak mnohdy vyhnul nutnosti navazovat text a usnadnil si práci. Navíc takové označení v textu nemá podle oponentky žádné praktické opodstatnění.

Práce je doplněna formálně správným a rozsahově bohatým seznamem použité literatury. Drobnou výtku má oponentka k uvádění autorů publikací (první je uveden příjmením a jménem, další jménem a příjmením). Autor čerpal nejen z odborné knižní a časopisecké literatury, právních předpisů a z internetových zdrojů, ale také ze zahraničních zdrojů. Bohužel až na ojedinělou zmínku úplně opomenul judikaturu. Přesto, že část práce je věnována zcela nové právní úpravě, k níž logicky nemůže judikatura existovat, mohl autor zpracovat alespoň dosavadní judikaturu a třeba se zamyslet nad tím, zda bude použitelná i v současné době. Při psaní autor prokázal dobrou schopnost pracovat s vybranou literaturou, neuchýlil se k pouhému přepisu delších pasáží jiných autorů, ačkoliv práce je z větší části kompilátem.

Jak již bylo konstatováno, předkládaná práce je opatřena standardním poznámkovým aparátem, který vhodně doplňuje a zpřehledňuje samotný text práce.

Autor se řádně držel zvoleného tématu, přestože původně stanovená osnova byla změněna. Pisatel tak učinil po dohodě s vedoucím své práce a na tuto skutečnost upozorňuje v jejím úvodu, nelze mu proto v tomto směru nic vytknout. Cílem, který si vytyčil v úvodu své práce, byla deskripce a analýza vnitrostátní právní úpravy osvojení účinné do 31.12.2013 a úpravy ji nahrazující, včetně jejího zhodnocení. Lze zkonstatovat, že takto stanoveného cíle se mu bezesbytku podařilo dosáhnout.

Práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do šesti samostatných kapitol a je ukončena cizojazyčným resumé v anglickém jazyce, které by, zejména s ohledem na celkovou délku práce, mohlo být rozsáhlejší. Jednotlivé kapitoly a podkapitoly na sebe logicky navazují, autor se snažil přejít od obecného ke konkrétnímu a podrobnějšímu. Práce je dostatečně přehledná a pro laického i pro kompetentního čtenáře dobře srozumitelná.

První kapitolu věnoval autor stručné a jasné definici a vymezení základních pojmů, s nimiž následně v textu pracoval. Pokračoval historickým exkurzem, kterému dle oponentky správně věnoval přiměřený prostor odpovídající tomu, že tématem práce není historie jako taková. Navíc historický přehled nezačal tak jako většina studentů již římským právem, ale až 20. stoletím. I toto kvituje oponentka s povděkem, neboť práce by se tak zbytečně prodlužovala. Třetí a čtvrtá kapitola představují stěžejní část celé práce. Autor v nich rozebírá právní úpravu osvojení do konce roku 2013, tedy především zákon o rodině a úpravu účinnou od 1.1.2014 již obsaženou v občanském zákoníku. Obě kapitoly jsou téměř shodně rozsáhlé a obdobně členěné, což umožňuje dobrou orientaci v textu. Třetí kapitola je více popisná a postrádá názory autora. Naproti tomu čtvrtá kapitola, v níž je porovnávána nová právní úprava se starou se zdůrazněním nejpodstatnějších rozdílů, je čtivější a obsahuje i názory na právní úpravu, byť mnohdy se jedná o názory třetích osob, nikoli samotného autora.

Jako vhodnou lze v současné době vnímat komparaci se zahraniční právní úpravou. Autor si byl této nutnosti vědom, a proto se v kapitole páté zabýval právní úpravou osvojení ve Spolkové republice Německo. Z textu není patrné, proč si autor vybral právě právní řád SRN. Více než o komparaci jde pouze o přehled německé právní úpravy bez zhodnocení autora. Za zvážení by bývalo stálo analyzovat unijní předpisy a vyhodnotit, zda mají nějaký dopad na českou právní úpravu.

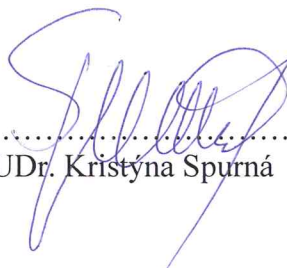
V poslední kapitole autor shrnul změny, které přinesla nová právní úprava, předložil čtenářům klady a zápory této úpravy a v neposlední řadě se pokusil o úvady de lege feranda. V obecné rovině postupoval jistě správně, bohužel, jak již bylo zmíněno, ne všechny názory a závěry jsou přímo jeho vlastní.

Autor se prakticky nedopouští věcných chyb a nepřesností, což je pravděpodobně dáno zejména tím, že velká část práce je kompilátem, byť kvalitním. Způsob jeho vyjadřování je vesměs srozumitelný a adekvátní zpracovávané problematice. To by však mělo být u práce obdobného charakteru samozřejmostí. Autor bohužel až na závěrečné podkapitoly 6.3 a 6.4 neobohatil práci samostatnými úvahami, vlastními názory a případnou kritikou. Tento způsob práce je vždy přínosnější, než pouhá kompilace myšlenek jiných autorů.

Předloženou práci doporučuji k ústní obhajobě a předběžně ji hodnotím jako výbornou v závislosti na průběhu obhajoby. V jejím rámci se diplomant pokusí kromě vlastní obhajoby o zodpovězení těchto otázek:

- 1. Jakým způsobem může trestní právo řešit získání nepatřičného zisku z činností, které souvisejí se zprostředkováním adopce (viz. str. 47 a 48)?**
- 2. Jaký je názor autora na nemožnost registrovaných partnerů osvojit dítě a jaké by navrhoval řešení?**
- 3. Podmínka věkového rozdílu mezi osvojitelem a osvojencem – má autor za to, že je to v současné době skutečně nezbytná podmínka pro osvojení?**

V Plzni dne 10.5.2014

.....

JUDr. Kristýna Spurná